

ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ

İKLİM EYLEM PLANI

(2025-2035)

Çukurova Üniversitesi Rektörlüğü
ADANA

ÖNSÖZ

Çukurova Üniversitesi olarak, günümüzün gereksinimlerine uygun, çevreye duyarlı ve herkesi kucaklayan bir eğitim modeliyle donanımlı bireyler yetiştirmeyi temel görev olarak benimsemektediriz. Bilimsel araştırmalarımız, teknolojik gelişmelerimiz ve düzenlediğimiz kültürel, sportif ve sanatsal etkinliklerle hem ulusal hem de uluslararası alanda topluma değer katmayı amaçlıyoruz. İklim değişikliğinin yarattığı küresel sorunlara karşı bilimsel veriler ışığında hareket ederek topluma karşı olan sorumluluklarımızı yerine getirmeyi önemsiyoruz. Bu kapsamda, çevresel problemlerin çözümüne yön verecek, sürdürülebilir kalkınma alanında uzmanlaşmış yöneticiler, uygulayıcılar ve karar alıcılar yetiştirmek temel hedeflerimiz arasında yer almaktadır.

Kurum olarak, iklim değişikliğiyle etkin mücadele edebilmek amacıyla sürdürülebilir uygulamaları yaygınlaştırma konusunda kararlı adımlar atıyoruz. Kampüslerimizin ekolojik ayak izini mümkün olan en düşük seviyeye indirmek için çeşitli çalışmalar yürütmekteyiz. Bu çabalarımızla hem yerel hem de küresel ölçekte olumlu bir etki yaratmayı hedefliyoruz.

Çukurova Üniversitesi Atık Yönetimi Kurulu liderliğinde ilgili birimlerden akademisyen ve uzmanların işbirliğiyle hazırlanan Çukurova Üniversitesi İklim Eylem Planı Taslağı (2025-2030) her yönüyle değerlendirilmiş ve iç ve dış paydaşların katkıları doğrultusunda revize edilerek nihai hâline getirilmiştir. Bu plan; Enerji Verimliliği ve Yenilenebilir Enerji, Ulaşım, Atık Yönetimi, Su Tasarrufu, Ekosistemler ve Biyoçeşitlilik, Binalar ve Altyapı, Araştırma ve Eğitim gibi temel başlıklarda üniversitemizin stratejilerini ve eylem adımlarını içermektedir. Çukurova Üniversitesi İklim Eylem Planı, yalnızca kampüs yaşamında değil, eğitim ve araştırma faaliyetlerinde de sürdürülebilirliği merkeze alan bir yaklaşımın temel taşıdır. Üniversitemiz, bu planla birlikte;

- Çevre dostu uygulamaları yaygınlaştırmayı,
- Enerji ve su verimliliğini artırarak karbon ve su ayak izini azaltmayı,
- Yenilenebilir enerji kaynaklarına geçişi hızlandırmayı,
- Sıfır atık ilkeleri doğrultusunda sürdürülebilir bir kampüs yaşamı oluşturmayı,
- Ulaşım, bina ve altyapıda yeşil dönüşümü desteklemeyi,
- İklim değişikliği ve sürdürülebilirlik konularını müfredata entegre ederek farkındalık oluşturmayı,
- Bu alanlarda yenilikçi araştırmalar yapmayı ve toplumu bilinçlendirmek için konferans, seminer ve etkinlikler düzenlemeyi hedeflemektedir.

Bu eylem planı, çevresel sürdürülebilirliğin ötesinde üniversitemize ve topluma çok yönlü katkılar sunacak kapsamlı bir rehber niteliği taşımaktadır. Ekonomik verimlilik ve sosyal fayda boyutlarıyla bütüncül bir dönüşüm vaat eden bu strateji belgesi, kurumsal gelişimimizin temel taşlarından biri olacaktır.

Sürdürülebilir bir gelecek inşa etme vizyonumuz doğrultusunda, Çukurova Üniversitesi İklim Eylem Planı'nın yalnızca kurum içinde değil, tüm paydaşlarımız ve geniş toplum kesimleri için model oluşturacağına gönülden inanıyoruz. Bu kapsamda; idari süreçlerimizden akademik müfredatımıza, bilimsel araştırmalarımızdan toplumsal etkinliklerimize kadar tüm faaliyetlerimizi çevre dostu prensiplerle uyumlu hale getiriyoruz.

Bu bütüncül dönüşüm hareketinin başarıya ulaşması için akademisyenlerimizi, idari çalışanlarımızı, öğrencilerimizi ve tüm iş ortaklarımızı aktif katılıma çağırıyoruz. Planın oluşturulma sürecinde değerli katkılarını esirgemeyen tüm paydaşlarımıza şükranlarımızı sunarız. Birlikte daha yeşil ve yaşanabilir bir gelecek inşa edeceğimize olan inancımız tamdır.

Çukurova Üniversitesi Rektörü

Prof.Dr. Hamit Emrah BERİŞ

1. GİRİŞ

İklim değişikliği, küresel ölçekte çevresel, sosyal ve ekonomik sistemleri tehdit eden en kritik sorunlardan biridir. Çukurova Üniversitesi, bu küresel krize karşı sorumluluğunu yerine getirmek, karbon nötr hedefine ulaşmak ve sürdürülebilir bir gelecek inşa etmek amacıyla bu İklim Eylem Planı'nı hazırlamıştır.

Bu plan, 2025-2035 yıllarını kapsamakta olup, Paris Anlaşması, Avrupa Yeşil Mutabakatı, Türkiye'nin 2053 Net Sıfır Emisyon Hedefi ve Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA'lar) ile uyumludur.

Üniversiteler için İklim Eylem Planı, kampüs ölçeğinde sürdürülebilirliği artırmayı, sera gazı emisyonlarını azaltmayı ve öğrenci ile akademik topluluğu çevresel sorumluluk konusunda bilinçlendirmeyi amaçlayan stratejik bir plandır. Üniversiteler, eğitim ve araştırma kurumları olarak topluma örnek olabilir ve iklim değişikliğiyle mücadelede liderlik edebilirler. Bu plan, sürdürülebilir bir kampüs oluşturmayı, çevre bilincine sahip bir öğrenme ortamı sunmayı ve toplumda iklim değişikliği mücadelesine öncülük etmeyi hedefler.

Çukurova Üniversitesi, sürdürülebilirlik ve çevre dostu uygulamalar çerçevesinde şekillendirdiği İklim Eylem Planı ile enerji, atık yönetimi, su kaynakları, ulaşım ve eğitim gibi çeşitli alanlarda çalışmalar yürütmeyi hedeflemektedir. Üniversite, kampüs altyapısını çevreye duyarlı hale getirmek amacıyla çeşitli adımlar da atmıştır. Bu adımlar arasında doğalgaza dönüşüm, bisiklet kullanımını teşvik etme ve atık yönetimi yer almaktadır. Öne çıkan sürdürülebilirlik ve iklim eylemleri şunlardır:

- Enerji Verimliliği: Doğalgaza dönüşüm, yalıtım uygulamaları, enerji verimli cihazların kullanımı ve güneş enerjisi santralleri projeleri geliştirilebilir.
- Karbon Ayak İzi: Kampüste bisiklet kullanımını teşvik eden "Bisiklet Evi" uygulaması başlatılmıştır.
- Atık Yönetimi: Geri dönüşüm programları ve atık azaltma çalışmaları yürütölmektedir.
- Sürdürülebilir Strateji: Üniversite, UI GREEN Metric sıralamasına katılarak dünya genelinde sürdürülebilirlik kriterlerinde değerlendirilmiştir.

2. VİZYON VE AMAÇLAR

2.1. Vizyon

Çukurova Üniversitesi, iklim değişikliğiyle mücadelede öncü bir kurum olarak;

- 2035'e kadar karbon emisyonlarını %30 azaltmayı,
- Sürdürülebilir ve iklim dirençli bir üniversite modeli geliştirmeyi hedeflemektedir.

2.2. Temel Amaçlar

Temel amaçlar aşağıda maddeler halinde verilmiştir.

1. Sera gazı emisyonlarını azaltmak (enerji, ulaşım, atık yönetimi).
2. İklim değişikliğine uyum sağlamak (su verimliliği, yeşil altyapı, afet direnci).
3. Sürdürülebilir araştırma ve eğitim programları geliştirmek.
4. Toplumsal farkındalık ve iş birlikleri oluşturmak.

3. STRATEJİK EYLEM ALANLARI

3.1. Enerji Verimliliği ve Yenilenebilir Enerji

Hedefler:

- 2028'e kadar tüm binalarda enerji verimliliği sağlanacak (LED aydınlatma, yalıtım, akıllı enerji yönetim sistemleri).
- 2032'ye kadar kampüs elektriğinin %30'u yenilenebilir enerjiden (güneş, rüzgâr, biyogaz) karşılanacak.
- Biyogaz ve hidrojen enerjisi projeleri başlatılacak.

Somut Adımlar:

- ✓ Güneş Enerji Santralleri (GES): Kampüs çatılarına ve açık alanlara 5 MW kapasiteli GES kurulacak.
- ✓ Akıllı Şebeke Sistemleri: Enerji tüketimi anlık izlenecek, verimlilik artırılacak.
- ✓ Enerji Kimlik Belgeleri: Tüm binalar enerji performansına göre sertifikalandırılacak.

3.2. Sürdürülebilir Ulaşım

Hedefler:

- 2028'e kadar kampüs içi ulaşımda fosil yakıtlı araçların kullanımı %40 azaltılacak.
- 2030'a kadar elektrikli araç şarj istasyonları ve bisiklet yolları yaygınlaştırılacak.

Somut Adımlar:

- ✓ Elektrikli Üniversite Otobüsleri: Kampüs içi ulaşımda 10 adet elektrikli otobüs kullanılacak.
- ✓ Bisiklet Paylaşım Sistemi: 500 bisikletlik bir sistem kurulacak.
- ✓ Uzaktan Çalışma Teşviki: Akademik/idari personel için hibrit çalışma modeli uygulanacak.

3.3. Atık Yönetimi ve Döngüsel Ekonomi

Hedefler:

- 2030'a kadar atıkların %80'i geri dönüştürülecek.
- 2032'ye kadar tek kullanımlık plastikler kullanımdan tamamen kaldırılacak.

Somut Adımlar:

- ✓ Sıfır Atık Projesi: Tüm kampüslerde atık ayrıştırma sistemleri kurulacak.
- ✓ Kompost Üretimi: Yemekhane atıklarından organik gübre elde edilecek.
- ✓ Geri Dönüşüm Kumbarası: Öğrencilerin geri dönüşüme katılımı ödüllendirilecek.

3.4. Su Verimliliği ve İklim Dirençli Altyapı

Hedefler:

- 2028'e kadar şebekeye bağlı su tüketimi %25 azaltılacak.
- Ana şebekeden bağımsız olarak sulama ihtiyacı karşılanacak (Yağmur suyu, gri su, vs).

Somut Adımlar:

- ✓ Akıllı Sulama Sistemleri: Sensörlü ve zamanlamalı sulama ile su israfı önlenecek.
- ✓ Gri Su Geri Dönüşümü: Lavabo suları bahçe sulamada kullanılacak.
- ✓ Kuraklığa Dayanıklı Peyzaj: Yerli ve suyu az tüketen bitkilerle yeşil alanlar düzenlenecek.

3.5. Akademik Çalışmalar ve Toplumsal Etki

Hedefler:

- Her bölümde en az 1 iklim dersi zorunlu/seçmeli olacak veya oryantasyon programlarına bilgilendirme seansı eklenecek.
- İklim Araştırma Merkezi kurulacak.

Somut Adımlar:

- ✓ İklim Zirvesi: Yıllık sempozyum/kongre/konferans düzenlenecek.
- ✓ Öğrenci Projeleri: Sürdürülebilirlik temalı TÜBİTAK/BAP projeleri desteklenecek.
- ✓ Çiftçi Eğitimleri: Tarımda iklim dostu uygulamalar yaygınlaştırılacak.

4. YÖNETİM VE İZLEME

4.1. Organizasyon Yapısı

- İklim Eylem Kurulu: Rektörlük bünyesinde politika belirleyecek.
- Sürdürülebilirlik Ofisi: Eylemlerin uygulanmasını koordine edecek.
- Öğrenci İklim Meclisi: Gençlerin karar süreçlerine katılımı sağlanacak.

4.2. Performans Ölçümü

- Yıllık Karbon Ayak İzi Raporu hazırlanacak.
- Yeşil Üniversite Sıralaması'nda (UI GreenMetric) ilk 100'e girme hedeflenecek.

5. SONUÇ

Çukurova Üniversitesi, bu eylem planıyla iklim krizine karşı bilimsel çözümler üreten, yeşil kampüsleriyle örnek olan ve toplumu dönüştüren bir kurum olmayı taahhüt eder.